Panorama económico

1.1.- Contexto económico xeral

1.2.- Cadro macroeconómico

1.3.- Evolución demográfica

1.1.- Contexto económico xeral

O crecemento da economía mundial no ano 2014 segue sendo desigual e moderado. A desigualdade no crecemento da actividade económica reflíctese nun repunte no crecemento das economías avanzadas en relación ao ano anterior, e nunha desaceleración das economías de mercados emerxentes e en desenvolvemento.

No que respecta á economía española, esta creceu en 2014 un 1,4% (taxa de variación interanual do PIB real), un comportamento mellor que o conxunto da economía da zona euro (0,9%). En relación aos datos do exercicio anterior, cómpre salientar a achega positiva da demanda interna real (2,3 puntos), as taxas negativas de inflación media anual (–0,2%) e o mantemento de taxas de desemprego moi elevadas, a pesar da redución no último exercicio.

Panorama económico internacional

O crecemento do PIB real da economía mundial no ano 2014 sitúase no 3,4%, segundo os datos do FMI. As taxas de crecemento mantéñense estables nos últimos tres anos, pero estas cifras globais agochan fortes diverxencias entre as grandes economías (EEUU- UE), así como o arrefriamento no crecemento das economías de mercados emerxentes.

O moderado crecemento da economía mundial nos últimos anos ven influído por múltiples factores, entre os que destacan os factores tendenciais, como son o envellecemento da poboación, a redución do crecemento potencial, a caída dos prezos do petróleo, así como por factores específicos de cada país como os efectos derivados da crise económica ou as flutuacións dos tipos de cambio. Estes factores determinan tamén unhas perspectivas de crecemento da economía mundial non moi superiores ás rexistradas no ano 2014.

Tal como se sinala anteriormente, a economía mundial presenta, así mesmo, un crecemento irregular: as economías avanzadas afianzan o seu crecemento en taxas moderadas, fronte á moderación das economías

Economía internacional 2011-14: evolución dos principais indicadores

	2011	2012	2013	2014
Produto Interior Bruto real				
Economía mundial	4,2	3,4	3,4	3,4
Economías avanzadas	1,7	1,2	1,4	1,8
EE.UU.	1,0	2,3	2,2	2,4
Xapón	-0,5	1,8	1,6	-0,1
Zona Euro	1,6	-0,8	-0,5	0,9
Alemaña	3,7	0,6	0,2	1,6
Francia	2,1	0,3	0,3	0,4
Italia	0,6	-2,8	-1,7	-0,4
España	-0,6	-2,1	-1,2	1,4
Países emerxentes e en desenvolvemento	6,2	5,2	5,0	4,6
China	9,3	7,8	7,8	7,4
India	6,6	5,1	6,9	7,2
Demanda interna real total				
Economías avanzadas	1,4	0,8	1,0	1,8
EE.UU.	1,6	2,2	1,9	2,5
Xapón	0,4	2,6	1,9	0,1
Zona Euro	0,7	-2,3	-0,9	0,8
Alemaña	3,1	-0,8	0,8	1,3
Francia	2,0	-0,3	0,2	0,7
Italia	-0,6	-5,5	-2,5	-0,7
España	-2,7	-4,2	-2,7	2,3
Gasto en consumo privado				
Economías avanzadas	1,4	1,0	1,4	1,7
EE.UU.	2,3	1,8	2,4	2,5
Xapón	0,3	2,3	2,1	-1,2
Zona Euro	0,2	-1,3	-0,7	1,0
Alemaña	2,3	0,6	0,9	1,2
Francia	0,5	-0,4	0,2	0,6
Italia	0,0	-3,9	-2,9	0,3
España	-2,0	-2,9	-2,3	2,4
Gasto en consumo público				
Economías avanzadas	-0,6	0,4	0,1	0,8
EE.UU.	-2,7	-0,6	-1,3	0,4
Xapón	1,2	1,7	1,9	0,3
Zona Euro	-0,2	-0,1	0,3	0,7
Alemaña	0,7	1,2	0,7	1,1
Francia	1,0	1,7	2,0	1,9
Italia	-1,8	-1,2	-0,3	-0,9
España	-0,3	-3,7	-2,9	0,1
Formación bruta de capital				
Economías avanzadas	2,9	1,8	1,1	2,7
EE.UU.	3,7	5,3	2,7	3,9
Xapón	1,4	3,4	3,2	2,5
Zona Euro	1,6	-3,7	-2,5	1,0
Alemaña	7,5	0,0	-0,5	3,4
Francia	2,1	0,3	-1,0	-1,6
Italia	-1,9	-9,3	-5,8	-3,3
España	-6,3	-8,1	-3,8	3,4

(consulta: 15-04-2015)

Fonte: Fondo Monetario Internacional, *World economic outlook*

1.1.1.a.

Economía internacional 2011-14: evolución dos principais indicadores (cont.)

	2011	2012	2013	2014
IPC *(medias anuais)*				
Economías avanzadas	2,7	2,0	1,4	1,4
EE.UU.	3,1	2,1	1,5	1,6
Xapón	-0,3	0,0	0,4	2,7
Zona Euro	2,7	2,5	1,3	0,4
Alemaña	2,5	2,1	1,6	1,8
Francia	2,3	2,2	1,0	0,6
Italia	2,9	3,3	1,3	0,2
España	3,1	2,4	1,5	-0,2
Países emerxentes e en desenvolvemento				
China	5,4	2,6	2,6	2,0
India	9,4	10,2	10,0	6,0
Produtividade laboral (1)				
Economías avanzadas	1,7	0,5	1,3	2,1
EE.UU.	0,8	1,0	1,9	2,1
Xapón	-1,8	0,4	0,2	3,5
Zona Euro	2,6	-0,6	0,1	0,4
Taxa de desemprego				
Economías avanzadas	8,0	8,0	7,9	7,3
EE.UU.	8,9	8,1	7,4	6,2
Xapón	4,6	4,3	4,0	3,6
Zona Euro	10,1	11,3	12,0	11,6
Alemaña	5,9	5,4	5,2	5,0
Francia	9,2	9,8	10,3	10,2
Italia	8,4	10,6	12,2	12,8
España	21,4	24,8	26,1	24,5

(1) medida coma o cociente entre a remuneración por hora e o custo unitario da man de obra

(consulta: 15-04-2015)

Fonte: Fondo Monetario Internacional, *World economic outlook*

1.1.1.b.

emerxentes e dos países exportadores de petróleo.

As economías avanzadas mostran no ano 2014 un crecemento do 1,8%, fundamentado na vigorosa recuperación dos EEUU, na fráxil recuperación da zona euro e na contracción da economía xaponesa. Como reflicte o **cadro 1.1.1.**, a demanda interna real total das economías avanzadas expándese un 1,8%, en relación ao ano anterior, consecuencia dun incremento do consumo privado (1,7%), en menor medida tamén do consumo público (0,8%) e do incremento do investimento do 2,7%.

Estados Unidos presenta un crecemento vigoroso do PIB real, que se sitúa no 2,4%, impulsado polo crecemento do consumo, favorecido pola creación de emprego, polos menores prezos do petróleo e polo aumento da confianza dos consumidores. A taxa de paro situouse no 6,2%, 1,2 puntos porcentuais inferior á rexistrada en 2013, e os niveis de inflación mantéñense estables favorecidos polos menores prezos da enerxía.

A actividade produtiva de **Xapón** contraeuse de xeito profundo como consecuencia dos efectos do incremento do imposto sobre o consumo implantado en abril de 2014. A demanda interna mantívose en taxas próximas a cero, consecuencia dunha baixada do consumo privado (–1,2%) e dun investimento que desacelera o seu crecemento, acadando o 2,5% no ano 2014 fronte ao 3,2% do ano 2013.

O crecemento das economías de **mercados emerxentes** e en desenvolvemento no seu conxunto modérase, situándose en 2014 no 4,6%, catro décimas menos que no ano anterior. En concreto a actividade económica modérase nas economías emerxentes de

Europa, afectadas pola debilidade da zona euro así como pola recesión rusa.

Por outra banda, os mercados emerxentes da rexión de Asia e Pacífico seguen sendo os de maior crecemento a escala mundial, pero a súa actividade desacelerouse levemente no ano 2014 ata o 5,6%, fronte ao 5,9% rexistrado no ano 2013. En China o crecemento caeu ata o 7,4%, cunha forte desaceleración do investimento. Finalmente, a economía da India afianza o seu crecemento, apuntalada polas reformas políticas, polas elevadas taxas de investimento e pola redución dos prezos do petróleo.

O crecemento en **América Latina** e **Caribe**, un ano máis, desacelérase ata o 1,3% no ano 2014, lastrada a súa economía pola contracción dos mercados internacionais de materias primas e polos efectos da redución dos prezos do petróleo nos países exportadores.

A **zona euro** presenta no ano 2014 un crecemento do 0,9%, un lixeiro dinamismo positivo favorecido polos baixos prezos do petróleo e polas favorables condicións financeiras, pero na economía da zona euro, tal como sinala o informe de abril do FMI, persisten os riscos derivados do mantemento dun crecemento e dunha inflación baixos.

A atonía do investimento na zona euro, excepto en Irlanda, España e Alemaña, debilita a actividade económica na área, unha atonía derivada da incertidume política, das tensións xeopolíticas e das condicións crediticias restritivas. O FMI prevé un crecemento do 1,5% en 2015 para a euro zona, favorecido polas medidas do BCE e pola persistencia dos baixos prezos do petróleo.

No continente europeo, o crecemento é máis sólido nas economías avanzadas europeas non pertencentes á zona euro. Así, o Reino Unido presenta taxas de crecemento do 2,6%, que se prevé sexas sostidas en anos posteriores, e Suecia rexistra unha recuperación vigorosa, con taxas de crecemento superiores ao 2%, baseadas en taxas de crecemento do consumo e do investimento de dous díxitos.

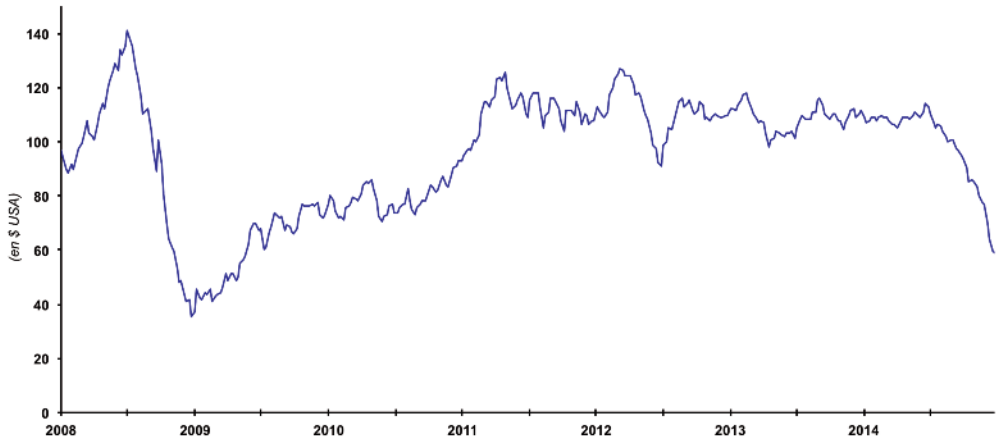
Na zona euro, a atonía da actividade de grandes economías como Francia (0,4%) ou Italia (–0,4%) convive co impulso do investimento que activa o crecemento en Alemaña (1,6%), Irlanda (4,8%) ou España (1,4%).

Na zona euro no ano 2014 prodúcese un incremento en termos interanuais da demanda interna real do 0,8% rompendo a tendencia dos anos 2012 e 2013, motivado polo maior consumo privado (1% mais que no ano anterior) e polo crecemento da formación bruta de capital nun 1% (–2,5% no ano 2013).

Tal como se sinalou anteriormente, un dos riscos para o crecemento da actividade económica na zona euro é a persistencia das taxas baixas de inflación. Neste senso, o nivel xeral de inflación acadou no ano 2014 o 0,4% na zona euro, entrando en terreo negativo en países como España (–0,2%). O baixo nivel xeral de inflación é consecuencia da atonía da actividade económica así como da baixada nos prezos do petróleo. As medidas do BCE, así como as perspectivas de repunte da actividade económica na zona euro, fan prever un aumento no nivel xeral de inflación.

O nivel xeral de inflación diminúe nas economías avanzadas no ano 2014, como consecuencia do abaratamento do petróleo, da caída do prezo das materias primas e do debilitamento na demanda dunha serie de países. No que respecta ao prezo do petróleo,o **cadro 1.1.2.** mostra a evolución dende o ano 2008 do prezo de entrega do petróleo Brent. Dende o último trimestre do ano 2014 o prezo do petróleo baixa en torno a

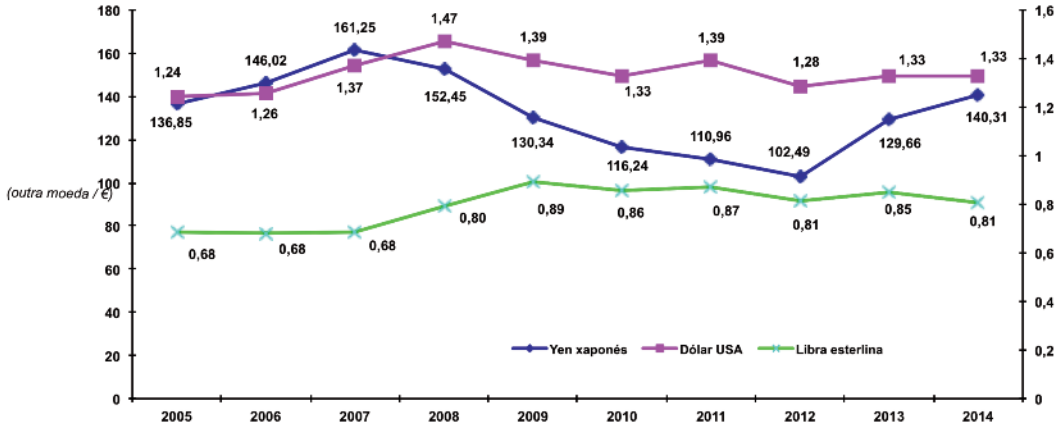
Prezo do barril de Brent 2008-2014

Fonte: US Energy Information Administration

1.1.2.

Tipo de cambio do euro 2005-14

Fonte: Banco de España, *Boletín estadístico*

1.1.3.

un 45%, como consecuencia da debilidade da actividade económica mundial que ten como resultado a contracción da demanda de petróleo, unida ao aumento da oferta, consecuencia do aumento sostido da producción nos países que non pertencen á OPEP, en especial EEUU, e a decisión que a OPEP tomou en novembro de 2014 de manter os niveis de produción, pese á forte caída no prezo.

En relación ás consecuencias da dita evolución da actividade económica sobre o emprego, a moderación do crecemento das economías avanzadas, reflectida na evolución do PIB real, reflíctese nunha tamén

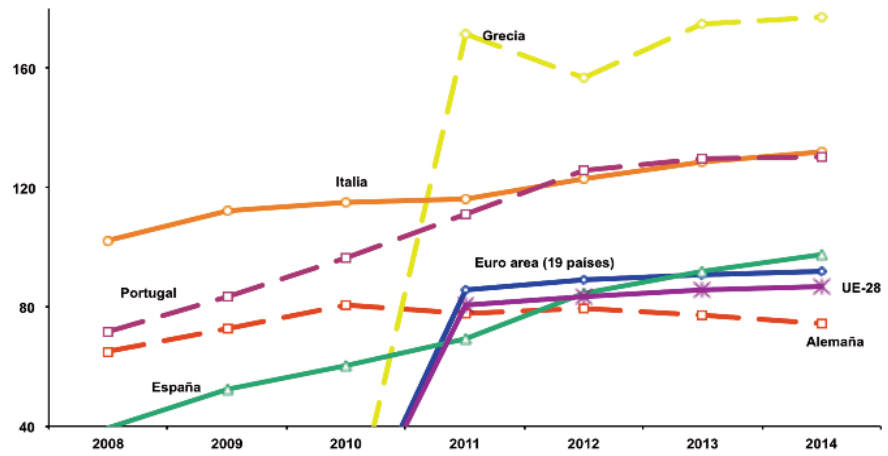
Indicadores macroeconómicos dos Estados membros da UE 2011-14 e previsións para 2015

	PIB					Inflación media (1)					Desempregro					Déficit Público (2)				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
	(taxa de variación anual)										(%)					(taxa de variación anual)				
Bélxica	1,6	0,1	0,3	1,0	0,9	3,4	2,6	1,2	0,5	0,9	7,2	7,6	8,4	8,5	8,4	-3,9	-4,1	-2,9	-3,0	-2,8
Bulgaria	2,0	0,5	1,1	1,7	0,6	3,4	2,4	0,4	-1,6	0,4	11,3	12,3	13,0	11,6	11,4	-2,0	-0,5	-1,2	-3,6	-3,7
Rep. Checa	2,0	-0,8	-0,7	2,0	2,7	2,1	3,5	1,4	0,4	1,4	6,7	7,0	7,0	6,1	6,2	-2,9	-4,0	-1,3	-1,4	-2,1
Dinamarca	1,2	-0,7	-0,5	1,0	1,7	2,7	2,4	0,5	0,3	1,1	7,6	7,5	7,0	6,6	6,6	-2,1	-3,9	-0,7	-1,0	-2,3
Alemaña	3,6	0,4	0,1	1,6	1,1	2,5	2,1	1,6	0,8	1,2	5,8	5,4	5,2	5,0	5,1	-0,9	0,1	0,1	0,2	0,0
Estonia	8,3	4,7	1,6	2,1	2,0	5,1	4,2	3,2	0,5	1,6	12,3	10,0	8,6	7,4	7,1	1,0	-0,3	-0,5	-0,4	-0,6
Irlanda	2,8	-0,3	0,2	4,8	3,6	1,2	1,9	0,5	0,3	0,9	14,7	14,7	13,1	11,3	9,6	-12,6	-8,0	-5,7	-3,7	-2,9
Grecia	-8,9	-6,6	-3,9	0,8	2,9	3,1	1,0	-0,9	-1,4	0,3	17,9	24,5	27,5	26,5	25,0	-10,1	-8,6	-12,2	-1,6	-0,1
España	-0,6	-2,1	-1,2	1,4	1,7	3,1	2,4	1,5	-0,2	0,5	21,4	24,8	26,1	24,5	23,5	-9,4	-10,3	-6,8	-5,6	-4,6
Francia	2,1	0,3	0,3	0,4	0,7	2,3	2,2	1,0	0,6	0,7	9,2	9,8	10,3	10,2	10,4	-5,1	-4,9	-4,1	-4,4	-4,5
Croacia	-0,3	-2,2	-0,9	-0,4	0,2	2,2	3,4	2,3	0,2	0,6	13,7	16,0	17,3	17,0	17,7	-7,7	-5,6	-5,2	-5,6	-5,5
Italia	0,6	-2,8	-1,7	-0,4	0,6	2,9	3,3	1,3	0,2	0,5	8,4	10,7	12,1	12,7	12,6	-3,5	-3,0	-2,8	-3,0	-2,7
Chipre	0,3	-2,4	-5,4	-2,3	0,4	3,5	3,1	0,4	-0,3	0,7	7,9	11,9	15,9	16,1	15,8	-5,8	-5,8	-4,9	-3,0	-3,0
Letonia	5,0	4,8	4,2	2,4	2,9	4,2	2,3	0,0	0,7	1,8	16,2	15,0	11,9	10,8	10,2	-3,4	-0,8	-0,9	-1,1	-1,2
Lituania	6,1	3,8	3,3	2,9	3,1	4,1	3,2	1,2	0,2	1,3	15,4	13,4	11,8	10,7	10,4	-9,0	-3,2	-2,6	-1,2	-1,4
Luxemburgo	2,6	-0,2	2,0	,,		2,4	3,7	2,9	1,7	0,7	2,1	4,8	5,1	5,9	6,0	6,2	0,3	0,1	0,6	0,2	-0,4
Hungría	1,8	-1,5	1,5	3,6	2,5	3,9	5,7	1,7	0,0	2,5	11,0	11,0	10,2	7,7	7,8	-5,5	-2,3	-2,4	-2,9	-2,8
Malta	2,3	2,5	2,7	3,5	2,9	2,5	3,2	1,0	0,8	1,5	6,4	6,3	6,4	5,9	6,1	-2,6	-3,7	-2,7	-2,5	-2,6
Países Baixos	1,7	-1,6	-0,7	0,8	1,4	2,5	2,8	2,6	0,3	0,8	4,4	5,3	7,3	7,4	6,8	-4,3	-4,0	-2,3	-2,5	-2,1
Austria	3,1	0,9	0,2	0,3	1,2	3,6	2,6	2,1	1,5	1,7	4,2	4,3	5,4	:	5,4	-2,6	-2,3	-1,5	-2,9	-1,8
Polonia	4,8	1.8	1,7	3,3	2,8	3,9	3,7	0,8	0,1	1,1	9,7	10,1	10,3	9,0	9,3	-4,9	-3,7	-4,0	-3,4	-2,9
Portugal	-1,8	-3,3	-1,4	0,9	1,3	3,6	2,8	0,4	-0,2	0,6	12,9	15,8	16,4	14,1	13,6	-7,4	-5,5	-4,9	-4,9	-3,3
Rumanía	1,1	0,6	3,4	2,9	2,4	5,8	3,4	3,2	1,4	2,1	7,2	6,8	7,1	6,8	6,9	-5,5	-3,0	-2,2	-2,1	-2,8
Eslovenia	0,6	-2,6	-1,0	2,6	1,7	2,1	2,8	1,9	0,4	1,0	8,2	8,9	10,1	9,8	9,2	-6,2	-3,7	-14,6	-4,4	-2,9
Eslovaquia	2,7	1,6	1,4	2,4	2,5	4,1	3,7	1,5	-0,1	0,7	13,7	14,0	14,2	13,2	12,8	-4,1	-4,2	-2,6	-3,0	-2,6
Finlandia	2,6	-1,4	-1,3	-0,1	0,6	3,3	3,2	2,2	1,2	1,3	7,8	7,7	8,2	8,7	8,5	-1,0	-2,1	-2,4	-2,9	-2,6
Suecia	2,7	-0,3	1,3	2,1	2,4	1,4	0,9	0,4	0,2	1,2	7,8	8,0	8,0	7,9	7,8	-0,1	-0,9	-1,3	-2,4	-1,8
Reino Unido	1,6	0,7	1,7	2,6	2,7	4,5	2,8	2,6	1,5	1,6	8,1	7,9	7,6	6,1	5,7	-7,6	-8,3	-5,8	-5,4	-4,4
Zona Euro	1,6	-0,8	-0,5	0,9	1,1	2,7	2,5	1,4	0,4	0,8	10,1	11,3	12,0	11,6	11,3	-4,1	-3,6	-2,9	-2,4	-2,4
UE-28	1,7	-0,5	0,0	1,3	1,5	3,1	2,6	1,5	0,6	1,0	9,6	10,5	10,9	10,2	10,0	-4,5	-4,2	-3,2	-3,0	-2,7

(1) IPC armonizado (2005=100) ou IPC nacional cando o primeiro non está dispoñible
(2) capacidade (+) necesidade (-) de financiamento das AA.PP. en porcentaxe do PIB
Fonte: EUROSTAT e Comisión Europea

1.1.4.

Débeda pública nas economías europeas 2008-14 (1)

(1) débeda pública como porcentaxe do PIB
Fonte: EUROSTAT

1.1.5.

Plan Nacional de Reformas de España 2014: áreas prioritarias e eixos de actuación

Áreas prioritarias	Eixos de actuación
Saneamento fiscal diferenciado e favorecedor do crecemento.	**1.** Reforma tributaria **2.** Mellora da eficiencia e calidade do gasto **3.** Mellora da gobernanza económica.
Restablecer as condicións normais de préstamo á economía.	
Fomentar o crecemento e a competitividade actual e futura.	**1.** Aumentar a flexibilidade da economía: Lei de desindexación da economía española. **2.** Entorno favorable aos emprendedores. (Plan de Racionalización Normativa. Axilización de expedientes, apoio ao emprendemento...) **3.** Capital humano. **4.** Innovación e as novas tecnoloxías. **5.** Funcionamento competitivo dos mercado. (Enerxía, Transporte e infraestruturas, Sector agroalimentario...) **6.** Crecemento respectuoso co medio ambiente e loita contra os efectos do cambio climático.
Loitar contra o desemprego e as consecuencias sociais da crise.	**1.** Mercado de traballo e políticas activas de emprego. **2.** Inclusión social.
Modernizar a administración pública.	1. Racionalización e eliminación de duplicidades. 2. Transparencia e confianza nas institucións 3. Administración xudicial

1.1.6.

moderada redución da taxa de desemprego, seis décimas menor que no ano 2013 (7,3% en 2014). Esta taxa media oculta grandes diferenzas entre países, xa que mentres en Xapón se sitúa no 3,6% e en EEUU no 6,2%, nos países da zona euro sitúase no ano 2014 no 11,6%, máis de 4 puntos por riba da media do conxunto das economías avanzadas. As taxas de paro máis elevadas seguen rexistrándose en Grecia e España, cun 26,5% e 24,5% respectivamente, e as máis reducidas en Alemaña, cun 5% segundo datos da Comisión Europea (**cadro 1.1.4.**).

Panorama económico de España

A evolución das variables macroeconómicas en España mostra indicios de recuperación no ano 2014. Esta evolución positiva da conxuntura económica favorece que as políticas económicas se dirixan a favorecer a consolidación deste cambio de ciclo. Neste senso, o Plan Nacional de Reformas do Reino de España (PNR) correspondente ao ano 2014 ten dúas grandes liñas de actuación: afondar nas reformas e favorecer a recuperación económica e a creación de emprego. As medidas recollidas no PNR 2015, como é habitual, agrúpanse en cinco áreas prioritarias e sentan as bases para o cumprimento dos obxectivos da Estratexia Europa 2020: consolidación fiscal; restablecemento do financiamento á economía; reformas estruturais; afrontar o desemprego e as consecuencias sociais da crise; e modernización da Administración Pública (**cadro 1.1.6.**).

No ano 2014 apréciase paulatinamente a mellora da actividade económica, rexistrando no cuarto trimestre a taxa de variación interanual do PIB máis elevada dende o segundo trimestre de 2008. No ano 2014 o PIB encadea catro trimestres consecutivos de crecemento económico.

No que respecta ás taxas de variación intertrimestrais, xa positivas nos dous últimos trimestres do ano 2013, continúan a tendencia no ano 2014, con taxas positivas nos catro trimestres do ano, acadando a maior variación no cuarto trimestre.

No conxunto do ano 2014, o produto interior bruto (PIB) xerado pola economía española experimentou un crecemento do 1,4%, cando no ano 2013 o PIB contraíase nun 1,2% en relación ao ano anterior. O **cadro 1.1.7.** amosa o crecemento na actividade produtiva no conxunto do Estado, con variacións cada vez máis positivas: 0,6% no primeiro trimestre, 1,2% no segundo, e 1,6% e 2% no terceiro e cuarto trimestre.

A contribución da demanda interna ao crecemento do PIB rexistrado no ano 2014 é de 2,2 puntos, fronte á contribución negativa do ano 2013 (–2,7 puntos). Pola contra, a contribución ao crecemento do PIB por parte da demanda exterior é negativa, en 0,8 puntos.

No que respecta aos compoñentes da demanda interna, tanto o consumo final como a formación bruta de capital fixo rexistraron taxas de variación positivas sendo, desde un punto de vista sectorial, o investimento no sector da construción o único compoñente da demanda interna que mostrou un comportamento negativo.

Respecto ao gasto en consumo final, salienta o forte impulso do gasto en consumo final dos fogares así como a estabilización en taxas próximas a cero do consumo das Administracións Públicas, con taxas positivas do 2,4% e do 0,1%, respectivamente. Os datos trimestrais amosan como o gasto en consumo final se sitúa en taxas de variación interanuais positivas nos catro trimestres do ano, sendo cada vez maiores a medida que avanza o ano, situándose no 2,4% no último trimestre do ano. Cómpre destacar a evolución seguida polo consumo privado, que no cuarto trimestre presenta unha medra do 3,4%.

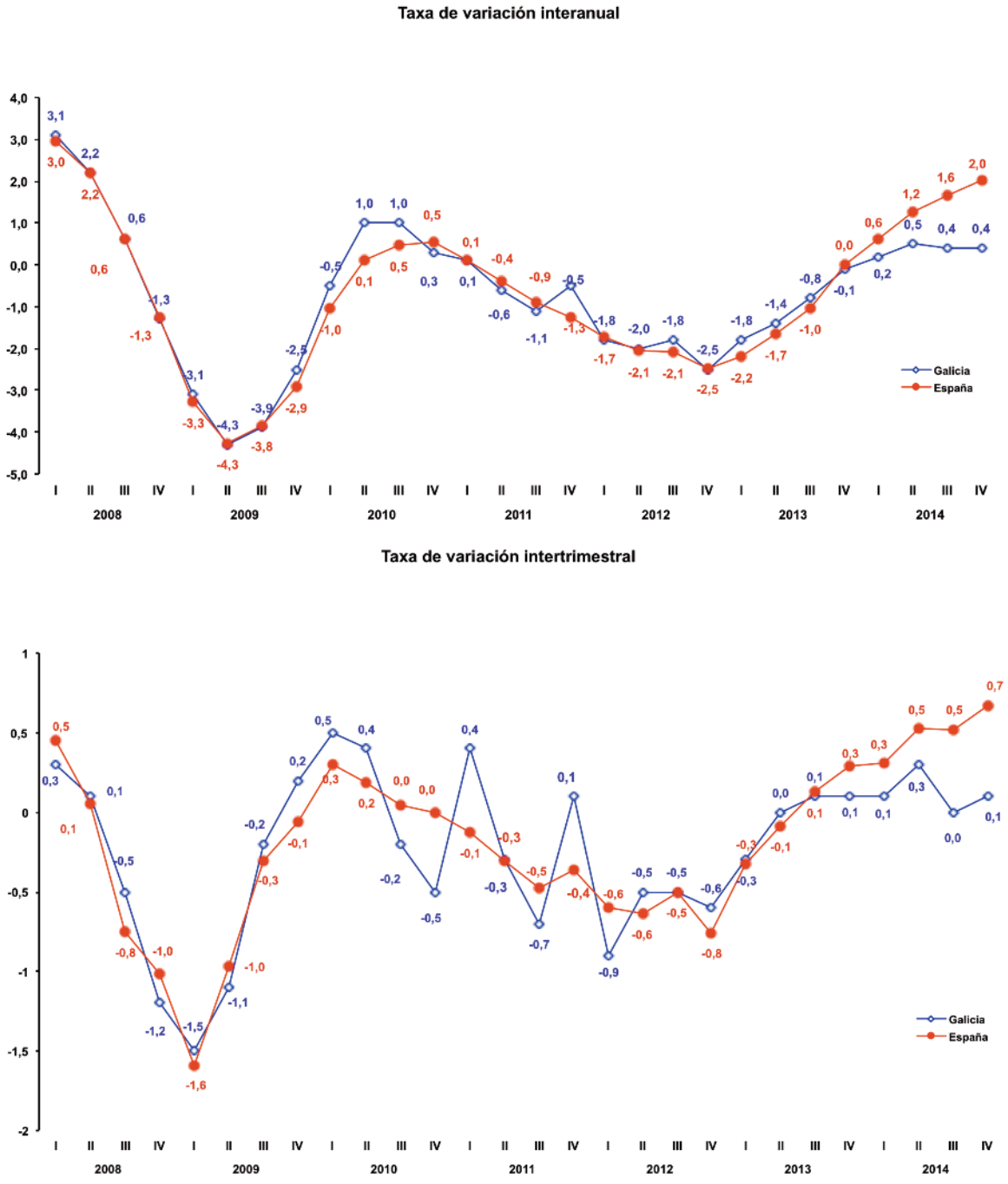
A formación bruta de capital fixo (FBCF) no conxunto do ano rexistrou un incremento real do 3,4%, mentres que o ano anterior rexistrou un descenso do 3,8%. Como indican os datos recollidos no **cadro 1.1.8.**, esta vigorosa recuperación explícase fundamentalmente pola evolución da FBCF en bens de equipo e activos cultivados (12,2%), mostrando tamén taxas positivas a FBCF en activos fixos inmateriais (2,5%). A FBCF na construción segue sendo negativa, pero moderando a súa caída con taxas de variación interanuais en torno ao –1,5%, fronte ao –9,2% do ano anterior.

Tanto as exportacións como, en maior media, as importacións de bens e servizos presentan un crecemento medio en relación ao ano anterior, con taxas de variación interanual de 4,2% e 7,6%, respectivamente. Os datos trimestrais mostran en todo o ano 2014 un aporte negativo da demanda exterior ao crecemento do PIB, moderándose nos últimos trimestres do ano. As exportacións de bens e servizos presentan un crecemento no ano 2014 unha décima inferior ao do ano 2013. No caso dos bens obsérvase una desaceleración de 1,2 puntos porcentuais, acadando o 4,5% (5,7% no ano 2013), fronte ao crecemento das exportacións de servizos que acada o 3,3%, fronte ao 0,9% do ano anterior.

As taxas de variación interanual das importacións, tanto de bens como de servizos, aceleran de xeito notable o seu crecemento no ano 2014, acadando taxas de variación superiores ao 7% en ámbolos dous casos.

A análise do cadro macroeconómico de España, dende o lado da oferta, mostra que a industria, a construción e os servizos presentan un comportamento mellor que o re-

PIB en Galicia e España 2008-14 (1): evolución

(1) PIBpm, índices de volume encadenados; datos correxidos de efectos estacionais e de calendario (consulta: 02-03-2015)

Fonte: INE, *Contabilidad regional de España. Base 2010* e IGE, *Contas económicas trimestrais de Galicia. Base 2008*

1.1.7.

PIB en España 2013-14: distribución segundo as súas compoñentes (1)

	2013	2014	2013				2014			
			I	II	III	IV	I	II	III	IV
			(taxas de variación interanual)							
Gasto en consumo final	-2,4	1,8	-4,0	-3,2	-2,2	-0,3	1,1	1,8	2,1	2,4
Gasto en consumo final dos fogares	-2,3	2,4	-3,8	-3,1	-2,2	-0,1	1,3	2,3	2,8	3,4
Gasto en consumo final das ISFLSH	-0,1	1,0	-0,7	-0,4	0,0	0,6	0,7	0,7	0,8	1,8
Gasto en consumo final das AA.PP.	-2,9	0,1	-4,5	-3,6	-2,4	-1,1	0,3	0,3	0,3	-0,5
Formación bruta de capital fixo	-3,8	3,4	-6,3	-5,5	-2,6	-0,5	0,8	3,9	3,9	5,1
Activos fixos materiais	-4,2	3,6	-7,0	-6,4	-2,6	-0,5	0,7	4,3	3,9	5,5
Construcción	-9,2	-1,5	-7,4	-11,4	-9,7	-8,3	-7,4	-0,7	0,1	2,4
Bens de equipo e activos cultivados	5,6	12,2	-6,2	3,4	11,4	14,7	15,8	12,9	10,2	10,3
Productos da propiedade intelectual	-1,3	2,5	-2,3	-0,0	-2,7	-0,3	1,8	1,7	3,4	3,1
Variación de existencias (2)	-0,0	0,2	0,3	0,3	-0,1	-0,1	0,3	0,2	0,3	-0,1
Demanda interna (2)	-2,7	2,2	-4,3	-3,5	-2,4	-0,5	1,2	2,3	2,6	2,7
Exportacións de bens e servizos	4,3	4,2	-0,0	7,3	4,9	5,1	6,4	1,0	4,5	4,7
Exportacións de bens	5,7	4,5	0,0	10,4	6,9	5,8	6,7	0,8	5,5	5,3
Exportacións de servizos	0,9	3,3	-0,3	0,2	0,3	3,3	5,7	1,6	2,4	3,4
Importacións de bens e servizos	-0,5	7,6	-7,3	1,3	0,5	3,8	9,4	4,9	8,6	7,7
Importacións de bens	0,4	7,8	-8,3	2,3	2,1	5,7	10,1	4,8	8,7	7,5
Importacións de servizos	-4,7	7,0	-2,0	-3,9	-7,4	-5,2	5,9	5,4	7,8	8,7
PIB a prezos de mercado	-1,2	1,4	-2,2	-1,7	-1,0	0,0	0,6	1,2	1,6	2,0
Agricultura, gandeiría, silvicultura e pesca	15,6	3,3	5,3	21,9	17,2	18,4	10,3	1,6	5,3	-3,4
Industria	-1,8	1,5	-3,3	-2,4	-0,9	-0,5	0,5	1,9	1,5	2,1
Construción	-8,1	-1,2	-8,8	-9,6	-8,0	-6,0	-6,2	-1,7	0,0	3,4
Servizos	-1,0	1,6	-1,5	-1,6	-1,1	0,0	0,9	1,4	1,7	2,3
Impostos netos sobre os produtos	-1,5	0,6	-2,9	-1,5	-1,1	-0,6	-0,0	0,5	1,1	1,0

(1) PIBpm, índices de volume encadenados; datos correxidos de efectos estacionais e de calendario (consulta: 02-03-2015)
(2) aportación ao crecemento do PIB a prezos de mercado
Fonte: INE, *Contabilidad trimestral nacional de España. Base 2010*

1.1.8.

xistrado no exercicio 2013, mentras que as ramas primarias rexistran taxas de crecemento, aínda que positivas no conxunto do ano 2014, moito menores que as do ano 2013.

O valor engadido das ramas industriais presenta un crecemento do 1,5%, fronte ás taxas de variación negativas rexistradas no ano 2013 (–1,8%). Por outra banda, e en coherencia coa evolución da demanda de activos da construción, a evolución do valor engadido deste sector mellora significativamente e, aínda que con taxas de variación interanuais negativas (–1,2%), modera a súa caída (–8,1% no ano 2013).

Os servizos melloran o seu valor engadido, acadando taxas de variación positivas do 1,6% fronte ás taxas negativas do 1% do ano anterior. A mellora no valor engadido do sector servizos esténdese a todas as ramas de actividade, agás os servizos de información e comunicación.

As ramas primarias rexistran unha variación positiva do 3,3% no seu valor engadido, lonxe das taxas de crecemento próximas ao 16% do ano 2013.
Asemade, cómpre salientar que no ano 2014 o índice de competitividade da economía española en termos de prezos ao consumo, industriais e de custos laborais unitarios mellora tanto fronte á zona euro como á UE-28 e aos países industrializados de Asia (**cadro 1.1.9.**).

Tendo en conta a evolución do emprego e da actividade económica, a produtividade aparente por traballador permanece case cons-

Índices de competitividade de España 2008-14 (1)

	Fronte á zona euro			Fronte á UE-28			Fronte a novos países industrializados de Asia (2)	
	Con prezos ao consumo	Con prezos industriais	Con custos laborais unitarios	Con prezos ao consumo	Con prezos industriais	Con custos laborais unitarios	Con prezos ao consumo	Con prezos industriais
	(base 1999 =100)							
2008	109,9	108,3	117,9	109,3	108	115,7	128,0	120,1
2009	109,4	108,0	114,6	110,4	109,2	114,6	121,3	114,5
2010	110,0	108,7	113,3	110,0	109	112,2	111,1	103,7
2011	110,4	109,8	111,4	110,2	110	110,4	110,1	106,9
2012	110,3	110,6	105,8	109,6	110,1	104,4	100,2	99,6
2013	110,6	110,8	103,7	110,2	110,7	102,8	101,2	100,7
2014	109,8	110,5	102,4	109,2	110,1	101,3	99,3	98,8

(1) a caída no índice reflicte melloras na competitividade
(2) China, Corea do Sur, Filipinas, Hong-Kong, India, Indonesia, Malaisia, Singapur, Taiwán e Tailandia.
Fonte: Banco de España, *Boletín estadístico*

1.1.9.

Distribución funcional da renda en España 2013-14

	2013	2014	2013				2014			
			trimestres							
			I	II	III	IV	I	II	III	IV
			(taxas de variación interanual)							
PIB (1)	-0,6	0,9	-1,4	-0,7	-0,7	0,5	0,0	0,8	1,4	1,4
Remuneración de asalariados	-2,3	1,4	-4,7	-3,9	-2,2	1,8	-0,3	1,5	1,8	2,4
Custo laboral unitario	-0,4	-0,5	-1,6	-1,3	-0,6	2,0	-1,1	-0,3	-0,3	-0,1
Remuneración por asalariado	1,7	-0,2	0,5	1,0	1,4	3,8	-0,1	0,0	-0,3	-0,5
Productividade por traballador	2,1	0,2	2,2	2,3	2,0	1,8	1,1	0,2	0,0	-0,4
Taxa de asalarización	-0,7	0,4	-0,9	-1,0	-0,6	-0,2	0,2	0,5	0,4	0,5
Excedente bruto de explotac. / Renda mixta bruta	0,1	-0,1	1,4	0,5	0,1	-1,7	-0,7	0,3	0,2	-0,2
Impostos netos produción e importacións	5,8	3,2	3,4	11,1	3,8	4,7	5,6	-0,9	4,5	3,7

(1) PIBpm, prezos correntes; datos correxidos de efectos estacionais e de calendario (consulta: 02-03-2015)
Fonte: INE, *Contabilidad trimestral nacional de España. Base 2010*

1.1.10.

tante, rexistrando un aumento só do 0,2%. Tal e como amosa o **cadro 1.1.10.**, a remuneración por asalariado experimentou un descenso do 0,2% en relación ao ano anterior, descendendo os custos laborais unitarios un 0,5% pese ao aumento na remuneración de asalariados do 1,4%.

O excedente bruto de explotación e a renda mixta, valor que indica o pago aos factores produtivos salvo o pago de salarios aos traballadores, despois dun incremento medio anual do 0,1% en 2013, presenta no ano 2014 un descenso medio anual do 0,1%. Asemade, os impostos netos sobre a produción e as importacións increméntanse un 3,2%, incremento menor ao rexistrado no ano anterior.

O crecemento da actividade económica reflíctese no aumento da creación de emprego a unha taxa interanual do 1,2%, reducíndose as taxas de paro estimado e rexistrado no 7,3% e 5,6%, respectivamente. En 2014 aumenta o número de empresas inscritas no réxime xeral da Seguridade Social e o número de sociedades mercantís creadas en relación ao ano anterior, en ámbolos dous casos un 0,8%.

O número de persoas en alta laboral afiliadas á Seguridade Social en España aumenta no ano 2014 un 1,4% e a poboación ocupada segundo a EPA en, aproximadamente, 205.000 persoas ocupadas máis en relación ao ano anterior.

Mercado de traballo en Galicia e España 2013-14

	Galicia		España	
	2013	2014	2013	2014
	(taxas de variación interanual)			
PIB (1)	-1,0	0,4	-1,2	1,4
Emprego				
Afiliacións á Seguridade Social	-3,1	0,5	-3,3	1,6
Ocupación	-4,0	-0,8	-3,1	1,2
Paro estimado	4,4	-3,1	3,9	-7,3
Paro rexistrado	2,0	-6,9	2,6	-5,6
Regulación do emprego				
Traballadores afectados por expedientes autorizados	-22,6	-43,9	-15,9	-58,5
Desenvolvemento empresarial				
Empresas inscritas Seguridade Social (2)	-1,8	0,2	-0,2	0,8
Sociedades mercantis creadas (3)	3,2	-0,2	7,1	0,8

(1) PIBpm (índices de volume encadenados), datos correxidos de efectos estacionais e de calendario, base 2008 (consulta: 26-02-2015); datos 2013 e 2014 son avances

(2) empresas inscritas no Réxime Xeral e no Réxime da Minería e do Carbón
(3) datos 2014 son provisionais
Fonte: IGE, INE e Ministerio de Empleo y Seguridad Social

1.1.11.

O número de persoas desempregadas estimados pola EPA redúcese en 440.000 e as persoas paradas rexistradas a 31 de decembro de 2014 son en torno a 254.000 menos que na mesma data do ano anterior. Malia esta redución no número de desempregados, as taxas de desemprego continúan en niveis moi elevados, acadando o 23,5%, unha taxa que a nivel europeo só está por debaixo da taxa de desemprego grega.

No ano 2014, descende moi significativamente o número de empresas afectadas por despedimentos colectivos, suspensión de contratos ou reducións de xornadas, pasando de 21.228 expedientes abertos no ano 2013 a 10.630 no ano 2014, cunha caída do 58,5% no número de traballadores afectados polos citados expedientes.

En conclusión, a evidente melloría nos datos macroeconómicos da economía española, reflectida no retorno ao crecemento positivo, reduce pero non elimina os riscos derivados dos desequilibrios que persisten na economía. En concreto, os elevados niveis de débeda interna e externa significan un risco real para o crecemento e a estabilidade financeira, xunto aos alarmantes niveis de desemprego que persisten a pesar da redución no último ano.

Panorama económico da eurorrexión Galicia-Norte de Portugal

A eurorrexión Galicia-Norte de Portugal ocupa unha superficie de 50.861 quilómetros cadrados e conta cunha poboación de 6.391.421 habitantes, case 37.000 menos que no ano anterior, o que implica unha densidade media de 125,7 habitantes por quilómetro cadrado. En relación á UE-28, a eurorrexión representa o 1,1% da súa superficie e o 1,3% da súa poboación.

En termos de PIB per cápita (**cadro 1.1.12.**), comparando os datos das dúas rexións, no ano 2013, este indicador de converxencia acada en Galicia o 87% da media UE-28=100, vinte e tres puntos superior ao valor rexistrado na rexión Norte de Portugal.

No concernente ao emprego, a poboación activa en Galicia é de 1.274.000 persoas no ano 2014 e é de case 1.835.000 persoas a

Principais indicadores da eurorrexión Galicia-Norte de Portugal

			Eurorrexión	Galicia	Rexión Norte	UE-28
Superficie	*(en Km²)*		50.860,7	29.574,8	21.285,9	4.439.549,0
Poboación de dereito	*(miles de persoas)*	*01/01/14*	6.391.421	2.747.226	3.644.195	506.913.394
Densidade de poboación	*(habs. / km²)*	*01/01/13*	125,7	92,9	171,2	114,2
Poboación ocupada						
Sector primario	*(%)*	*2014*	7,9	6,6	8,7	4,4
Industria			21,5	15,4	25,3	17,5
Construción			6,9	6,7	7,1	6,8
Servizos			63,4	71,2	58,3	71,3
Desemprego						
Total	*(%)*	*2014*	17,6	21,7	14,8	
Longo prazo (1)			11,4	11,6	10,4	
Feminino			18,4	21,7	16,1	
Mozos (menores de 25 anos)			39,8	48,5	35,7	
PIBpm	*(millóns de €)*	*2013*		55.839	48.668	13.519.751
		2012	105.007	56.797	48.210	13.425.649
		2011	106.190	56.193	49.997	13.173.517
PIB per cápita	*(%, UE-28=100)*	*2013*		87	64	100
		2012		90	62	100
		2011		90	63	100

(1) porcentaxe de desempregados de longa duración (12 meses ou máis) entre a poboación activa
Fonte: elaboración propia *CES-Galicia* a partir de datos do INE-Portugal, INE, IGE e EUROSTAT

1.1.12.

poboación activa residente na rexión norte de Portugal. A taxa de actividade das dúas zonas é do 53,8% e do 58,9%, respectivamente.

A ocupación no ano 2014 na eurorrexión ascendeu a 2,56 millóns de persoas (o 40% da poboación total), dos que o 63,4% dos traballadores estaban ocupados nas ramas de actividade do sector servizos. O conxunto das ramas industriais abrangue o 21,5% das persoas traballadoras, mentres que o sector primario e a construción acollen o 7,9% e o 6,9%, respectivamente.

Con todo, cómpre salientar a distinta importancia relativa dos sectores económicos en Galicia e o Norte de Portugal en termos de poboación ocupada. Mentres que Galicia rexistra unha maior importancia relativa da ocupación no sector servizos, acollendo o 71,2% das persoas ocupadas fronte ao 58,3% no norte de Portugal, nesta última rexión o peso relativo da poboación ocupada no sector industrial é case dez puntos superior ao rexistrado en Galicia: o 25,3% e o 15,4%, respectivamente. No caso do sector primario, a ocupación nestas actividades representa o 6,6% da ocupación total en Galicia fronte ao 8,7% no norte de Portugal.

No ano 2014 Galicia reduce a súa taxa de paro, mantendo, sen embargo, unha rateo superior tanto á media europea como á rexistrada no Norte de Portugal. A taxa de paro en 2014 acada en Galicia o 21,7%, polo 14,8% na rexión portuguesa. O desemprego dos menores de 25 anos resulta especialmente preocupante en Galicia, onde a taxa de paro rexistra o 48,5%, fronte ao 35,7% no norte de Portugal e o 39,8% na eurorrexión.

PTE DATOS
informe de indicadores
de mobilidade transfronteiriza
EURES Transfronteirizo
Norte de Portugal–Galicia,

. ❑

1.2.- Cadro macroeconómico

A economía galega experimenta no 2014, por primeira vez dende o ano 2010, unha taxa de variación interanual do seu Produto Interior Bruto (PIB) real a prezos de mercado positiva, do 0,4%. Unha leve recuperación da actividade económica, moi inferior á rexistrada no conxunto do Estado (1,4%) e na zona euro (1,4%).

Os datos do cadro macroeconómico reflicten que Galicia presenta taxas de variación intertrimestrais positivas nos catro trimestres do ano 2014, do 0,1%, 0,3%, 0% e 0,1%, respectivamente. Así mesmo, os datos interanuais indican que a economía galega rompe coa tendencia de anos anteriores e encadea catro trimestres de crecemento interanual.

A recuperación da actividade mostra o seu efecto positivo no descenso do desemprego e no incremento das persoas afiliadas á Seguridade Social, aínda que se segue destruíndo emprego, con menos persoas ocupadas e menos persoas activas.

Análise macroeconómico da economía de Galicia

Dende o punto de vista da demanda, por primeiro ano dende o ano 2008, o consumo final aumenta en Galicia en relación ao ano anterior nun 0,5%, un incremento significativo fronte ao descenso do 2% rexistrado no ano anterior, aínda que lonxe das taxas de incremento interanuais próximas ao 4% dos anos 2003 e 2004. Este incremento ven motivado tanto polo comportamento do consumo privado como polo público. Dunha banda, o gasto en consumo final dos fogares aumenta un 0,5% (–2,3% no ano 2013). Doutra, o gasto en consumo das Administracións Públicas aumenta a unha taxa interanual do 0,6% (–1,1% de redución no ano 2013) (**cadro 1.2.1.**).

O consumidor galego ten unha percepción menos pesimista en 2014, atendendo á evolución do indicador de confianza. No último ano este se sitúa nos –18,8 puntos, cando no ano precedente era de –34,4 puntos, no

PIB 2013-14: distribución segundo as súas compoñentes (1)

	2013	2014	2013				2014			
			trimestres							
			I	II	III	IV	I	II	III	IV
			(taxas de variación interanual)							
Gasto en consumo final	-2,0	0,5	-5,0	-2,0	-1,3	0,6	0,3	0,5	1,1	0,2
Gasto en consumo final dos fogares e ISFLSF	-2,3	0,5	-3,9	-2,5	-1,9	-0,7	0,0	0,4	0,8	0,9
Gasto en consumo final das AA.PP.	-1,1	0,6	-8,2	-0,5	0,7	4,2	1,2	0,8	2,0	-1,5
Formación bruta de capital fixo	-2,7	1,3	-1,7	-3,2	-3,3	-2,7	0,2	1,2	1,6	2,0
Exportacións de bens e servizos	11,6	1,2	8,5	15,9	13,7	8,4	5,7	0,6	-1,8	0,7
Importacións de bens e servizos	9,0	1,7	2,6	13,6	11,6	8,3	5,7	0,8	-0,4	0,9
PIB a prezos de mercado	-1,0	0,4	-1,8	-1,4	-0,8	-0,1	0,2	0,5	0,4	0,4
Ramas agraria e pesqueira	-0,6	1,1	-2,9	-0,6	-0,2	1,1	0,9	2,4	0,9	0,4
Ramas industriais	1,9	-2,5	3,8	2,2	1,0	0,4	-2,9	-2,1	-3,0	-1,9
Construción	-4,3	-1,7	-4,5	-4,5	-3,6	-4,8	-2,9	-2,2	-1,3	-0,2
Ramas dos servizos	-1,3	1,5	-3,0	-1,6	-0,6	-0,1	1,7	1,5	1,5	1,4
Impostos netos sobre os produtos	-1,2	0,0	-1,5	-1,0	-0,9	-1,6	0,5	-0,3	0,1	-0,1

(1) PIBpm (índices de volume encadenados); datos correxidos de efectos estacionais e de calendario (consulta: 02-03-2015)
Fonte: IGE, *Contas económicas trimestrais de Galicia. Base 2008*

1.2.1.

conxunto do Estado acada os –9,7 puntos e na UE-28, os –7,3. O indicador de confianza do consumidor toma valores entre (–100) e 100, correspondendo os valores entre 0 e 100 con percepcións favorables e entre 0 e (–100) con percepcións desfavorables, tanto máis pesimistas ou optimistas canto máis se aproximen aos valores extremos.

Outros indicadores que mostran a evolución do consumo das familias son o positivo índice de vendas do comercio polo miúdo. Nas importacións, a decembro de 2014, os prezos de bens de consumo permaneceron estables respecto ao mes de decembro de 2013. Pola súa banda, a variación interanual dos prezos de bens intermedios e de capital foi negativa (–8,1% e –17,16%, respectivamente).

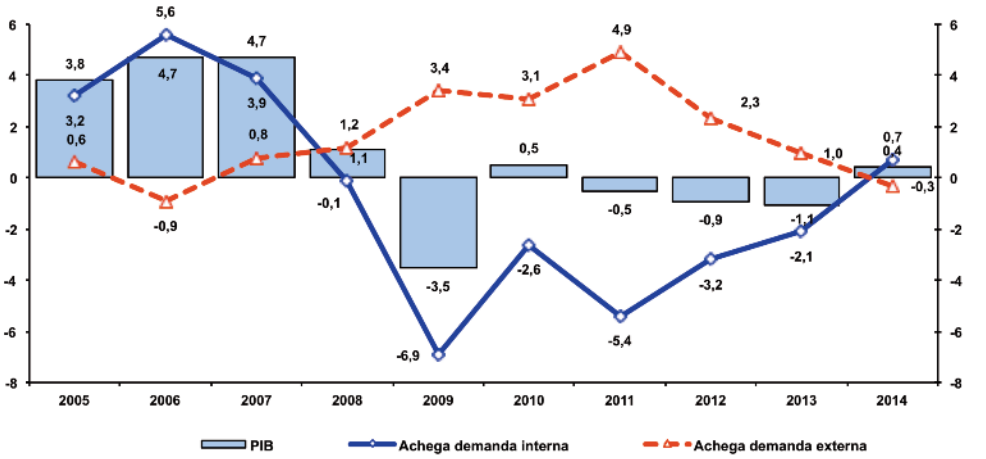
No que ao investimento se refire, o cadro macroeconómico de Galicia reflicte que a formación bruta de capital experimentou no ano 2014 unha crecemento do 1,3%, cando no ano precedente reducírase nun 2,7%. Os datos trimestrais mostran que este crecemento do investimento ten maior impulso no segundo semestre, situándose no 1,6% e no 2%, respectivamente, no terceiro e cuarto trimestres do ano. A nivel estatal, o crecemento da formación bruta de capital ten unha maior intensidade, acadando unha taxa interanual do 4,2% (na UE-28 medra o 2,4%).

En relación ao investimento en bens de equipo, os utilizados como medios de produción no proceso produtivo de bens e servizos, en base aos datos de variación media anual do índice de produción industrial, este reduciuse no ano 2014 un 11,2% respecto ao ano 2013 (aumenta en España un 2,3%). Por contra, fronte ao descenso de máis do 13% nas importacións de bens de equipamento en 2013, no ano 2014 este descenso moderouse ata o 1,6%.

A licitación oficial pública segundo data de anuncio rexistrou en Galicia un repunte no ano 2014, cun crecemento próximo ao 36% (cae un 55% no ano anterior), por mor da licitación da Administración Xeral do Estado, que medra un 56%, e da Administración Local, que se incrementa nun 43%. Por contra, o importe da licitación pública da Administración Autonómica cae un 12,2%.

No que respecta ao sector exterior, os datos do cadro macroeconómico reflicten unha apreciable moderación no crecemento tanto

PIB, achega da demanda interna e sector exterior 2005-14

(1) PIBpm; datos correxidos de efectos estacionais e de calendario (consulta: 04-03-2015)
Fonte: IGE, *Contas económicas trimestrais de Galicia. Base 2008*

1.2.2.

das exportacións como das importacións de bens e servizos. Os incrementos experimentados foron, en termos reais, do 1,2% e o 1,7%, respectivamente (11,6% e 9% de medra no ano anterior). A partir da información proporcionada pola Axencia Estatal da Administración Tributaria, dedúcese que a redución das exportacións/expedicións, excluído o resto do territorio español, foi no ano 2014 de máis de 933 millóns de euros, consecuencia da redución das exportacións galegas a países fora da UE. No que respecta ás importacións/introducións, estas reducíronse en case 131 millóns de euros. Ao igual que acontece coas exportacións, redúcense as importacións de terceiros países, xa que as procedentes da UE aumentan no último ano.

Finalmente, destaca que, na actual situación de recuperación da actividade económica, a achega ao crecemento agregado da demanda interna e externa en Galicia é inferior á media estatal. Como se deduce do **cadro 1.2.1.**, a demanda interna achega 0,7 puntos ao crecemento do PIB, fronte ao sector exterior que detrae 0,3 décimas porcentuais (1,9 e –0,3 puntos no conxunto do Estado).

- **Agregados da oferta**

A análise do cadro macroeconómico dende a óptica da oferta indica que as ramas dos servizos, a construción e as ramas primarias mostran, a nivel agregado, un mellor comportamento no ano 2014 que no ano anterior, mentres que a industria rexistra taxas de crecemento negativas cando no ano 2013 medraban a unha taxa do 1,9%.

A construción reflicte novamente unha taxa negativa de variación do seu valor engadido bruto (VEB), cun 1,7% menos, seguindo a senda de reducións continuadas dende o ano 2009. A pesar desta tendencia negativa, cómpre destacar que a contracción do VEB no ano 2014 é a menor desde o devandito ano 2009.

Os servizos presentan no ano 2014 unha taxa positiva de variación do seu valor engadido do 1,5%, fronte ao descenso do 1,3% do ano anterior. Os subsectores de

Consumo e investimento en Galicia e España 2013-14: principais indicadores

	Galicia		España	
	2013	2014	2013	2014
	(taxas de variación interanual)			
Consumo				
Índice de vendas do comercio polo miúdo	-3,4	-0,2	-2,4	0,5
Índice de vendas do comercio polo miúdo *(prezos constantes)*	-4,9	0,0	-3,9	0,9
Produción de bens de consumo *(índice de producción industrial)*	6,7	-1,7	-2,2	2,0
Produción de bens de consumo duradeiro	-10,7	-7,2	-12,1	-1,6
Produción de bens de consumo non duradeiro	7,8	-1,4	-1,2	2,3
Importación de bens de consumo	-2,5	-1,0	-2,2	4,9
Ocupación hoteleira	3,6	3,8	1,9	3,3
Gasto de Administracións Públicas	-1,1	0,6	-2,9	0,1
Fonte: Banco de España, *Boletín estadístico*				
Expectativas do consumidor (1) *(saldo medio das respostas)*				
Indicador de confianza do consumidor	-34,4	-18,8		
Situación financeira persoal	-17,6	-10,7		
Situación económica de Galicia	-43,3	-17,3		
Capacidade de aforro	-31,7	-29,1		
Desemprego	-45,0	-18,3		
Investimento				
		(taxas de variación interanual)		
Produción de bens de equipo *(índice de producción industrial)*	0,6	-11,2	1,2	1,4
Importacións de bens de equipo	-13,6	1,6	-1,2	8,3
Licitación pública				
Total	-55,4	35,8	22,8	42,9
Administración Xeral do Estado	-73,6	55,9	46,5	56,3
Administración autonómica	80,9	-12,2	11,7	12,4
Administracións local	55,5	43,4	7,1	51,0

(1) presentan valores que oscilan entre -100 e +100, sendo os resultados máis optimistas tanto para o momento actual como para o futuro os que máis se acerquen ao punto máximo

Fonte: elaboración propia CES-Galicia

1.2.3.

Tipos de xuros 2009-14 (1)

Taxa anual equivalente (TAE)

	vivenda	consumo	outros fins
	(datos do mes de decembro)		
2009	2,62	9,72	4,95
2010	2,66	7,47	5,64
2011	3,66	9,11	6,29
2012	2,93	8,31	6,23
2013	3,16	9,52	5,92
2014	2,63	8,81	4,98

(1) os datos de 2014 son provisionais

Fonte: Banco de España, *Boletín estadístico*

1.2.4.

Asignación funcional da renda 2008-12 (1)

	Remuneración dos asalariados (2)	Excedente de explotación bruto /Renda mixta bruta (3)	Impostos netos sobre producción e importacións	PIB a prezos de mercado
	(en millóns de euros)			
2008	27.163,9	25.892,5	4.792,1	57.848,5
2010	26.533,2	24.747,8	5.245,1	56.526,1
2012	24.455,0	24.428,9	5.349,0	54.232,9
2014	#VALOR!	#VALOR!	#VALOR!	54.212,7
	(% / PIB)			
2008	47,0	44,8	8,3	100
2010	46,9	43,8	9,3	100
2012	45,1	45,0	9,9	100
2014	#VALOR!	#VALOR!	#VALOR!	100

(1) PIBpm (índices de volume encadenados); datos correxidos de efectos estacionais e de calendario (consulta: 02-03-2015)

(2) Remuneración de asalariados: remuneración en efectivo e en especie a pagar polos empregadores aos seus asalariados como contrapartida do traballo realizado por estes durante o período contable. A remuneración de asalariados desagrégase en: soldos e salarios e cotizacións sociais a cargo dos empregadores.

(3) Excedente de explotación bruto/Renda mixta bruta: corresponde á renda que obteñen as unidades da utilización dos seus propios activos de producción. No caso das empresas non constituídas en sociedades correspondentes ao sector fogares fálase de renda mixta. Este agregado contén un elemento que corresponde á remuneración do traballo realizado polo propietario ou por membros da súa familia e que non pode distinguirse dos seus beneficios como empresario.

Fonte: IGE, *Contas económicas trimestrais de Galicia. Base 2008*

1.2.5.

"actividades profesionais" incrementan o seu valor engadido no 3,9% no ano 2014 en relación ao ano anterior, e as "actividades artísticas, recreativas e outros servizos" e as de "información e comunicacións" experimentan crecementos superiores ao 2%.

Ao longo do ano, os datos recollidos no devandito **cadro 1.2.1.** amosan que o sector industrial presenta taxas de variación interanual negativas nos catro trimestres, a igual que o sector da construción. Por contra, o valor engadido bruto nos servizos e no sector primario presenta taxas de crecemento positivas nos catro trimestres do ano.

• Distribución da renda

A remuneración de asalariados (Pte datos)

A taxa de variación interanual do índice xeral de prezos (IPC) a decembro de 2014 foi do −1%, cando en decembro de 2013 este índice situouse no 0,5%. A evolución ao longo do ano amosa unha tendencia decrecente, acadando taxas de variación negativas no segundo semestre do ano.

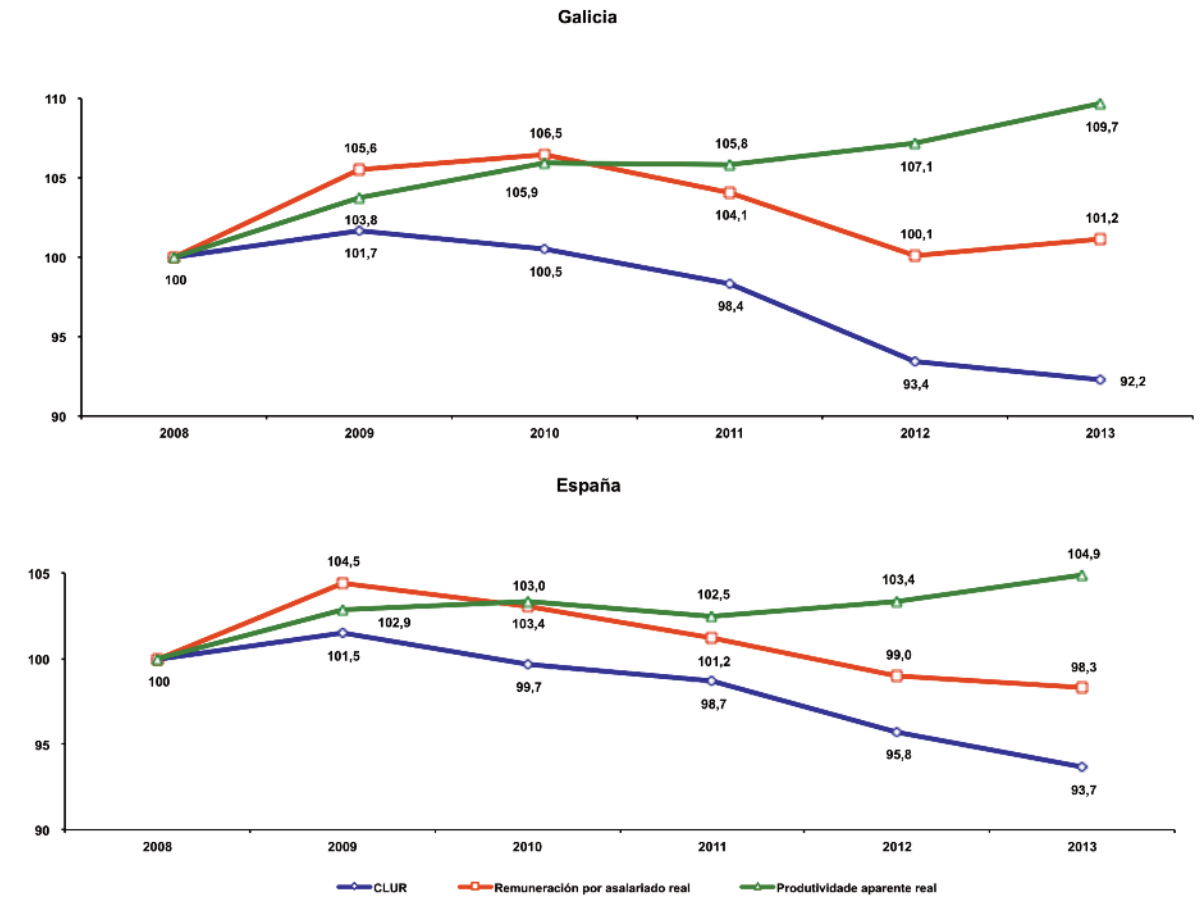
O aumento salarial medio pactado en Galicia experimentou unha medra do 0,99%, tres décimas superior ao rexistrado no ano anterior. Galicia presenta un aumento salarial pactado nos convenios de empresa similar á media estatal (0,47% fronte ao 0,45% de aumento medio en España), sendo superior no caso dos convenios doutro ámbito (1,13% fronte ao 0,58% a nivel estatal).

CLUR (pte datos)

• Inflación

No ano 2014 continúa a tendencia descen-

Produtividade aparente real, remuneración por asalariado real e custo laboral unitario real en Galicia e España 2008-13

Fonte: elaboración propia CES-Galicia a partir de datos do INE

1.2.6.

dente da inflación galega iniciada no segundo semestre do ano 2011. A partir de xullo do ano 2014, as taxas interanuais de variación do IPC pasan a ser negativas, o que non acontecía dende outubro do ano 2009. A taxa de variación interanual en decembro de 2014 en Galicia é do –1%, igual que no conxunto do Estado. Nos países da zona euro a taxa interanual a decembro foi tamén negativa, situouse no –0,1%.

A nivel provincial, todas as provincias galegas presentan taxas negativas de variación interanual do IPC no mes de decembro, do –0,9 na provincia de Pontevedra, do –1,1% en Ourense e A Coruña e do –1,3% en Lugo.

Os axentes máis deflacionistas no ano 2014 (taxa de variación a decembro), tanto en Galicia como no conxunto do Estado, son os integrados nos grupos de comunicacións (–5,7%) e transporte (-4,2% en Galicia e –5,5% en España). En Galicia o incremento máis acusado rexístrase no ensino cun 1%, seguido doutros bens e servizos (0,7%), hoteis, cafés e restaurantes (0,5%), vestido e calzado (0,4%) e do grupo das bebidas alcohólicas e tabaco (0,1%).

Atendendo á súa distribución segundo produtos, cómpre salientar a forte baixada no prezo do sucre, co 21,3% menos de media anual, así como das patacas e os seus preparados, co 11,6% menos. No ano 2014 son

IPC xeral nas CC.AA. 2012-14 (1)

	2012	2013	2014
	(taxas de variación interanual)		
Andalucía	2,6	0,3	-1,2
Aragón	2,7	0,2	-1,2
Asturias	2,6	0,2	-1,1
Baleares	3,1	0,5	-0,8
Canarias	2,5	-0,4	-1,1
Cantabria	3,6	0,6	-1,3
Castela e León	3,1	0,5	-1,2
Castela-A Mancha	2,7	0,2	-1,5
Cataluña	3,6	0,2	-0,7
C. Valenciana	3,0	0,2	-1,2
Estremadura	2,8	0,0	-1,2
Galicia	2,6	0,5	-1,0
A Coruña	2,4	0,6	-1,1
Lugo	3,0	0,5	-1,3
Ourense	2,9	0,4	-1,1
Pontevedra	2,6	0,5	-0,9
Madrid	2,5	0,2	-1,1
Murcia	2,9	0,4	-1,3
Navarra	2,7	0,0	-1,2
País Vasco	2,7	0,6	-0,7
A Rioxa	2,8	0,1	-0,9
Ceuta	2,2	-0,1	-0,5
Melilla	1,6	-0,4	-0,6
Total	2,9	0,3	-1,0

(1) datos no mes de decembro de cada ano
Fonte: INE, *Indice de precios de consumo*

1.2.7.

escasos os produtos que incrementan o seu índice xeral de prezos e, en todo caso, os incrementos son moderados, salientando neste ámbito o peixe fresco e conxelado, co 6,6% de aumento, e a carne de ovino, cun incremento medio do 4,4%.

A inflación subxacente (non considera os alimentos non elaborados nin os produtos enerxéticos) contívose novamente no ano 2014, presentando taxas de variación negativas, en Galicia, nos meses de xaneiro, xullo e decembro.

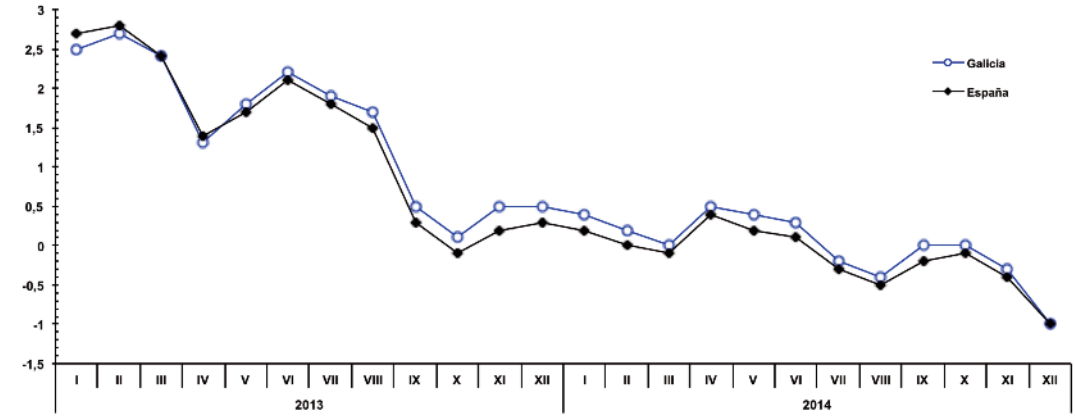
No concernente a outros indicadores de prezos, o **cadro 1.2.11.** amosa que en Galicia, a taxa de variación interanual do índice xeral de prezos industriais (IPI) a decembro de 2014 rexistrou unha caída do 3,9%, tres décimas superior á que se rexistra no conxunto do Estado, a consecuencia, fundamentalmente, un ano máis, do impacto da evolución experimentada no caso dos bens enerxéticos. Tan só os bens intermedios e de consumo duradeiro presentan taxas de variación positivas en Galicia (0,2% e 0,3%, respectivamente), permanecendo constante no caso dos bens de equipamento. A enerxía, cun descenso do 19,8% en taxa interanual no mes de decembro, é o que presenta un maior descenso, seguida dos bens de consumo non duradeiro, que caen un 0,3% .

- **Custos e salarios**

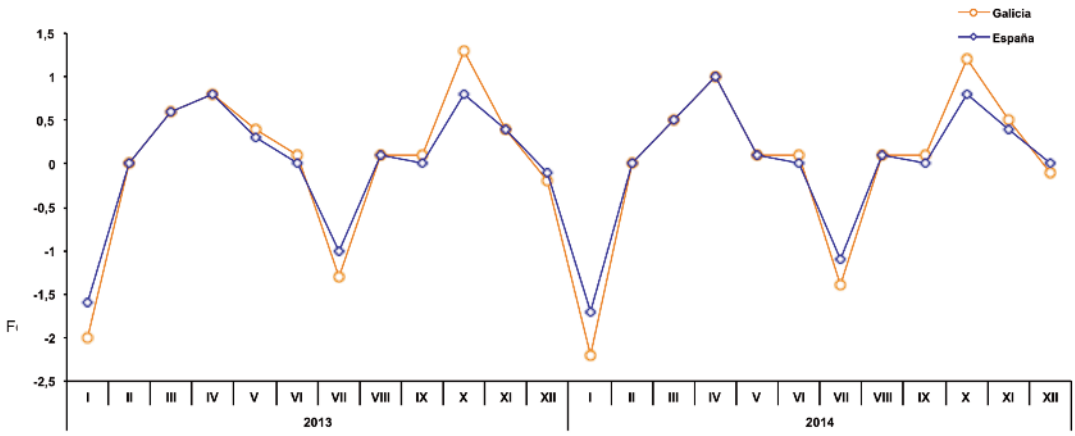
O aumento salarial pactado en Galicia no conxunto dos sectores non primarios experimentou unha medra nominal do 0,99%, tres décimas superior ao incremento rexistrado no ano anterior. Atendendo á desagregación segundo convenios de empresa e convenios doutro ámbito, o **cadro 1.2.12.** amosa que o aumento salarial pactado nos mesmos foi do 0,47% e do 1,13%, respectivamente. Galicia presenta un aumento sa-

IPC en Galicia e España 2013-14

IPC xeral

IPC subxacente

Fonte: INE, *Indice de precios de consumo*

1.2.8.

IPC en Galicia e España 2013-14: distribución segundo grupos

	2013		2014	
	Galicia	España	Galicia	España
	(taxas de variación interanual)			
Xeral	0,5	0,3	-1,0	-1,0
Alimentos e bebidas non alcohólicas	1,5	1,2	0,1	-0,3
Bebidas alcohólicas e tabaco	5,0	5,6	-0,4	0,4
Vestido e calzado	0,1	0,0	0,4	0,2
Vivenda	0,4	0,0	-0,9	-0,2
Enxoval	0,5	-0,2	-1,3	-0,6
Medicina	1,6	0,0	-0,2	-0,2
Transporte	1,1	1,0	-4,2	-5,5
Comunicacións	-6,6	-6,6	-5,7	-5,7
Ocio e cultura	-0,7	-1,2	-1,8	-1,2
Ensino	1,6	1,9	1,0	1,2
Hoteis, cafés e restaurantes	0,5	0,2	0,5	0,6
Outros bens e servizos	-0,1	0,3	0,7	1,3

Fonte: INE, *Indice de precios de consumo*

1.2.9.

IPC en Galicia e España 2013-14: distribución segundo produtos

	2013		2014	
	Galicia	España	Galicia	España
	(taxas de variación media anuais)			
Índice xeral	0,5	0,3	-1,0	-1,0
Cereais e derivados	2,1	1,2	-0,8	-0,8
Pan	0,2	-0,3	0,5	0,1
Carne de vacún	1,3	0,0	0,8	-0,5
Carne de ovino	-4,3	-6,3	4,4	3,9
Carne de porcino	-1,7	-0,9	-4,6	-2,7
Carne de ave	0,9	-1,0	1,1	-2,1
Outras carnes	2,9	2,0	0,0	0,5
Peixe fresco e conxelado	0,8	-0,2	6,6	5,6
Crustáceos, moluscos e preparados de pescado	3,8	3,9	1,4	1,3
Ovos	-0,6	-3,6	-3,1	-3,1
Leite	3,1	5,5	1,3	-0,3
Productos lácteos	-1,9	-1,5	-0,2	-0,2
Aceites e graxas	-2,8	3,2	-3,3	-4,4
Froitas frescas	5,2	2,4	0,1	3,0
Froitas en conserva e frutos secos	5,5	5,5	0,5	3,6
Legumes e hortalizas frescas	5,1	2,8	-3,3	-6,5
Preparados de legumes e hortalizas	1,5	3,1	4,0	0,2
Patacas e os seus preparados	5,6	3,3	-11,6	-12,9
Café, cacao e infusións	-3,9	-1,0	1,0	-1,4
Sucre	-3,3	-3,4	-21,3	-17,5
Outros preparados alimenticios	1,1	1,0	-0,8	-0,7
Augua mineral, refrescos e zumes	1,1	1,8	0,3	0,1
Bebidas alcólicas	1,5	1,2	-2,5	-1,2
Tabaco	6,7	7,3	0,8	1,0
Prendas de vestir de home	0,7	-0,1	0,0	0,5
Prendas de vestir de muller	-0,7	-0,3	0,8	0,0
Prendas de vestir de neno e bebé	0,0	0,0	0,3	0,1
Complementos e reparacións de prendas de vestir	-0,8	0,4	-1,1	1,1
Calzado de home	1,2	0,3	0,0	0,0
Calzado de muller	0,6	0,6	1,0	0,6
Calzado de neno	1,0	0,4	0,3	0,1
Reparación de calzado	1,4	1,7	0,3	1,0
Vivenda en aluguer	0,8	-0,5	-0,2	-0,7
Calefacción, alumeado e distribución de auga	-0,6	-0,5	-2,1	-0,5
Conservacion da vivenda	2,4	1,4	1,1	0,8
Mobles e revestimentos de solo	0,4	0,1	-1,8	-0,3
Textis e accesorios para o fogar	-1,8	-1,6	-2,4	-1,9
Electrodomesticos e reparacións	-0,5	-2,3	-3,9	-3,2
Utensilios e ferramentas para o fogar	1,1	0,3	-1,0	-0,2
Artigos non duradeiros para o fogar	-0,4	0,2	-0,6	-0,2
Servizos para o fogar	3,3	1,6	1,7	1,7
Servizos médicos e semellantes	1,0	1,9	1,3	2,2
Medicamentos e material terapéutico	2,9	-0,5	-1,0	-0,7
Transporte personal	0,7	0,6	-3,9	-5,4
Transporte público urbán	3,6	3,7	1,7	1,2
Transporte público interurbán	2,8	2,6	1,8	1,4
Comunicacións	-6,6	-6,6	-5,7	-5,7
Obxectos recreativos	-4,1	-4,3	-5,6	-5,1
Publicacións	0,8	0,9	0,2	0,5
Esparcimento	2,0	-0,4	-2,6	-1,8
Educación infantil e primaria	2,0	1,2	1,2	1,4
Educación secundaria	2,5	1,2	0,7	1,4
Educación universitaria	1,1	3,2	1,1	1,4
Outros gastos de ensinanza	1,3	1,1	0,9	0,3
Artículos de uso persoal	-0,6	-0,2	-0,5	-0,1
Turismo e hostalería	0,6	0,2	0,9	1,0
Outros benes e servizos	-0,1	-0,4	0,8	0,8

Fonte: *INE*

1.2.10.

Índice de prezos industriais nas CC.AA. 2014 (1): distribución segundo destino económico dos bens

	Índice xeral	Bens de consumo	Bens de consumo duradeiro	Bens de consumo non duradeiro	Bens de equipo	Bens intermedios	Enerxía
				(taxas de variación interanual)			
Andalucía	-6,3	5,3	-0,3	5,6	0,0	-3,8	-19,8
Aragón	-2,5	-0,6	1,4	-1,5	0,9	-1,8	-15,9
Asturias	-4,1	-1,6	0,5	-1,8	0,5	0,9	-12,1
Baleares	-8,2	-0,8	1,7	-1,2	0,4	-1,6	-14,0
Canarias	-14,5	0,7	0,6	0,7	-0,9	-0,1	-20,2
Cantabria	-1,7	0,7	3,2	0,0	-0,1	-0,9	-11,0
Castela e León	-1,4	-1,2	2,1	-1,3	-0,3	-0,5	-9,1
Castela-A Mancha	-6,4	-0,4	0,0	-0,4	1,7	-0,1	-20,6
Cataluña	-3,9	0,0	1,7	-0,1	0,8	-1,3	-15,3
C. Valenciana	-2,5	-0,2	0,5	-0,3	0,0	-0,2	-16,1
Estremadura	-0,7	-0,4	1,1	-0,5	0,8	0,2	-5,6
Galicia	-3,9	-0,2	0,3	-0,3	0,0	0,2	-19,8
Madrid	1,0	1,0	0,8	1,1	0,6	0,7	1,3
Murcia	-6,1	-2,2	0,8	-2,6	0,9	0,7	-18,1
Navarra	-0,9	0,0	4,1	-0,4	-0,8	0,1	-9,3
País Vasco	-4,9	-1,3	-0,4	-1,6	2,9	-0,6	-16,3
A Rioxa	-0,5	1,0	-2,6	1,3	0,0	-0,6	-6,0
Total	-3,6	0,4	0,8	0,4	0,6	-0,8	-13,4

(1) datos no mes de decembro
Fonte: INE, *Índice de precios industriales*

1.2.11.

Aumento salarial pactado en Galicia e España 2007-2014

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
			(%)					
Galicia								
Convenios totais	4,95	4,19	3,25	2,64	2,57	2,19	0,66	0,99
Convenios de empresa	3,82	3,43	2,44	2,22	2,20	1,26	1,69	0,47
Convenios doutro ámbito	5,11	4,29	3,34	2,69	2,63	2,51	0,53	1,13
España								
Convenios totais	1,00	3,00	1,96	2,24	2,17	1,13	0,57	0,57
Convenios de empresa	3,43	3,00	2,12	1,86	2,04	1,40	0,37	0,45
Convenios doutro ámbito	4,11	3,00	1,94	2,29	2,19	1,08	0,58	0,58

Fonte: Ministerio de Empleo y Seguridad Social, *Estadística de convenios colectivos de trabajo*

1.2.12.

larial pactado nos convenios de empresa lixeiramente superior ao do conxunto do Estado (0,47% fronte ao 0,45% de media no Estado), e moi superior no caso dos convenios doutro ámbito (1,13% en Galicia e 0,58% en España).

O custo laboral é o custo total no que incorre un empregador pola utilización do factor traballo, incluíndo, polo tanto, o custo salarial así como os chamados "outros custos" (prestacións non salariais e cotizacións obrigatorias á Seguridade Social). O custo laboral por traballador e mes en Galicia rexistrou en 2014 unha medra do 0,1%, (fronte a unha redución do 0,3% de media no Estado), a pesar do que se mantivo por baixo do custo medio estatal. Segundo reflicte a *Enquisa trimestral do mercado laboral* (INE), o custo laboral medio ascendeu en Galicia a 2.261,39 euros (un 10,8% inferior á media estatal), o que volve a situar a Galicia como a terceira Comunidade Autónoma cos custos laborais máis baixos, tan só por riba de Estremadura (2.102,16 euros) e Canarias (2.125,12 euros por traballador e mes).

Custos laborais en Galicia e España 2013-14: distribución segundo sectores económicos e compoñentes

	2013							
	Galicia				España			
	Total	Industria	Construción	Servizos	Total	Industria	Construción	Servizos
	(en euros)							
Custo laboral por traballador e mes	2.260,18	2.695,96	2.416,41	2.148,67	2.544,14	3.005,94	2.702,31	2.379,63
Custo salarial total	1.656,02	1.948,68	1.639,81	1.590,58	1.883,76	2.214,01	1.882,95	1.749,09
Custo salarial ordinario	1.447,25	1.686,01	1.428,51	1.404,88	1.633,71	1.860,47	1.612,69	1.584,88
Outros custos	604,16	747,28	776,60	558,09	660,38	791,93	819,37	630,54
Custo por percepcións non salariais	85,30	126,39	183,77	70,79	96,26	116,11	177,44	85,63
Custo por cotizacións obrigatorias	528,23	630,92	602,34	496,74	574,76	687,73	651,56	553,48
Subvencións e bonificacións da S. Social	9,38	10,05	9,50	9,43	10,65	11,92	9,64	8,58
Custo laboral por hora efectiva								
Custo total por hora	17,16	18,87	17,03	16,69	19,64	21,82	18,94	19,24
Custo salarial total por hora	12,57	13,73	11,57	12,35	14,54	16,08	13,19	14,33
Custos salarial ordinario por hora	10,98	11,60	10,08	10,91	12,62	13,52	11,31	12,54
Outros custos por hora	4,59	5,14	5,46	4,34	5,10	5,75	5,75	4,91
	2014							
	Galicia				España			
	Total	Industria	Construción	Servizos	Total	Industria	Construción	Servizos
	(en euros)							
Custo laboral por traballador e mes	2.261,39	2.597,31	2.442,87	2.161,26	2.535,99	3.044,88	2.696,29	2.428,98
Custo salarial total	1.654,01	1.903,99	1.693,26	1.588,41	1.881,91	2.247,64	1.895,45	1.811,80
Custo salarial ordinario	1.461,20	1.605,01	1.489,53	1.422,89	1.633,65	1.893,03	1.628,20	1.584,91
Outros custos	607,38	693,33	749,61	572,86	654,08	797,25	800,84	617,18
Custo por percepcións non salariais	78,15	80,27	121,31	73,58	81,32	100,62	140,26	73,73
Custo por cotizacións obrigatorias	539,48	622,83	636,35	509,86	583,78	707,77	670,91	554,50
Subvencións e bonificacións da S. Social	10,25	9,77	8,04	10,58	11,03	11,14	10,33	11,05
Custo laboral por hora efectiva								
Custo total por hora	17,10	18,62	16,78	16,72	19,66	21,93	18,84	19,25
Custo salarial total por hora	12,50	13,66	11,63	12,29	14,59	16,19	13,24	14,36
Custos salarial ordinario por hora	11,05	11,51	10,22	11,01	12,67	13,64	11,38	12,57
Outros custos por hora	4,60	4,97	5,15	4,44	5,07	5,74	5,60	4,89

Fonte: INE, *Encuesta trimestral de coste laboral*

1.2.13.

Tanto en Galicia como en España, o sector de actividade cos custos laborais máis elevados foi novamente a industria, cunha media de 2.597,31 euros en Galicia, o 85,3% da media estatal (**cadro 1.2.13.**). Séguenlle a construción, cun custo laboral medio de 2.442,87 euros (o 90,6% do custo medio estatal) e os servizos, cun custo medio de 2.161,26 euros (o 89% do custo medio en España).

O importe das ganancias salariais (pagos ordinarios) por traballador e mes sitúa a Galicia como a quinta Comunidade Autónoma cos custos salariais ordinarios máis baixos, por detrás de Estremadura, Canarias, Murcia e Castela e León. Tras un incremento do 1%, fronte á estabilidade no conxunto de España, estas ganancias acadaron no último ano os 1.461,20 euros, 172,45 euros menos que a media estatal.

En relación ao tempo de traballo, o número de horas mensuais efectivamente traballadas, entendidas como as realmente traballadas tanto en períodos normais de traballo como en xornadas extraordinarias incluíndo as horas perdidas no lugar de traballo, acadan en Galicia no ano 2014 as 132,4 horas (131,9 no ano anterior), fronte ás 129,2 horas no conxunto do Estado (129,7 horas no ano 2013). Os traballadores a tempo completo teñen en Galicia 146,3 horas efectivamente traballadas (144,9 horas de media en España) e os traballadores a tempo parcial, un total de 78 horas ao mes (77 horas no conxunto do Estado).

Tempo de traballo segundo traballador e mes en Galicia e España 2013-14: distribución segundo tipo de xornada e sectores de actividade

2013

	Total		Industria		Construción		Servizos	
	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia
Horas pactadas								
Total traballadores	150,4	153,1	162,8	164,1	163,7	166,4	147,1	148,8
Traballadores a tempo completo	168,5	169,2	170,1	171,2	170,8	170,9	167,8	168,4
Traballadores a tempo parcial	86,7	87,7	88,2	100,1	83,5	70,0	86,7	86,7
Horas pagadas								
Total traballadores	150,7	153,1	163,4	164,8	164,0	166,5	147,2	148,8
Traballadores a tempo completo	168,8	169,3	170,8	172,0	171,1	170,9	168,1	168,3
Traballadores a tempo parcial	86,9	87,7	88,2	100,1	83,4	69,7	86,9	86,7
Horas efectivas								
Total traballadores	129,7	131,9	138,1	139,6	142,7	141,9	127,1	128,9
Traballadores a tempo completo	144,8	145,2	144,0	145,2	148,8	145,6	144,5	145,2
Traballadores a tempo parcial	76,8	78,0	78,0	89,2	74,6	62,6	76,8	77,1
Horas non traballadas								
Total traballadores	21,2	21,6	25,7	25,6	21,4	24,8	20,4	20,3
Traballadores a tempo completo	24,3	24,5	27,2	27,2	22,6	25,6	23,8	23,6
Traballadores a tempo parcial	10,2	9,9	10,4	10,9	8,8	7,4	10,2	9,8
Horas extras por traballador								
Total traballadores	0,5	0,4	0,9	0,9	0,5	0,3	0,4	0,3
Traballadores a tempo completo	0,6	0,5	1,0	1,0	0,5	0,3	0,5	0,4
Traballadores a tempo parcial	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	-	0,2	0,1

2014

	Total		Industria		Construción		Servicios	
	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia	España	Galicia
Horas pactadas								
Total traballadores	149,6	152,8	163,1	163,8	163,2	167,3	146,2	148,7
Traballadores a tempo completo	168,5	169,2	170,4	171,4	170,9	171,3	167,9	168,3
Traballadores a tempo parcial	86,9	88,1	90,2	95,1	80,6	64,2	86,8	87,7
Horas pagadas								
Total traballadores	149,9	152,9	163,9	164,2	163,6	167,6	146,3	148,8
Traballadores a tempo completo	168,8	169,3	171,2	171,9	171,3	171,6	168,1	168,3
Traballadores a tempo parcial	87,2	88,3	90,3	95,1	80,5	64,2	87,1	88,0
Horas efectivas								
Total traballadores	129,2	132,4	139,2	139,6	143,2	145,7	126,3	129,4
Traballadores a tempo completo	144,9	146,3	145,1	145,8	149,8	149,2	144,5	146,1
Traballadores a tempo parcial	77,0	78,0	80,3	85,1	72,7	57,8	76,9	77,5
Horas non traballadas								
Total traballadores	21,0	20,8	25,0	25,2	20,5	22,0	20,3	19,6
Traballadores a tempo completo	24,3	23,5	26,5	26,9	21,7	22,6	24,0	22,5
Traballadores a tempo parcial	10,2	10,4	10,1	10,1	7,9	6,4	10,3	10,5
Horas extras por traballador								
Total traballadores	0,6	0,4	1,0	0,7	0,5	0,4	0,5	0,3
Traballadores a tempo completo	0,6	0,4	1,1	0,7	0,6	0,4	0,5	0,3
Traballadores a tempo parcial	0,3	0,3	0,2	0,0	0,0	-	0,4	0,3

Fonte: INE, *Encuesta trimestral de coste laboral*

1.2.14.

Seguindo a tendencia de anos anteriores, a construción é o sector de actividade con máis horas pactadas, pagadas e efectivas, seguido pola industria e os servizos.

Asociado á redución do número de horas efectivamente traballadas no ano 2014 en relación ao ano anterior, o custo total por hora cae un 0,4%, acadando un valor monetario de 17,10 euros, fronte aos 17,16 euros do ano anterior (19,66 euros de media en España, fronte aos 19,64 euros do ano 2013). O custo salarial ordinario por hora medra un 0,6%, situándose tamén por

Produtividade aparente do factor traballo en Galicia e España 2013-14: distribución segundo sectores

	2013		2014	
	Galicia	España	Galicia	España
Produción	*(prezos correntes, en miles de euros)*			
PIB pm	54.770,2	1.049.181	54.658,4	1.058.469
VEB sector primario	2.543,8	26.578	2.432,7	24.050
VEB industria	10.311,7	168.603	9.963,8	169.077
VEB construción	3.567,0	55.070	3.423,9	53.672
VEB servizos	33.612,4	708.220	34.017,0	718.311
Emprego equivalente a tempo completo	*(en número)*	*(en miles)*	*(en número)*	*(en miles)*
Total	914.439	16.350,9	911.914	16.540,00
Sector primario	72.928	692,2	65.569	691,9
Industria	138.374	2.169,3	136.461	2.178,8
Construción	71.674	950,7	71.000	925,9
Servizos	631.463	12.538,7	638.884	12.743,4
Produtividade aparente	*(prezos correntes, en miles de euros / ocupado)*			
Total	59,89	64,17	59,94	63,99
Sector primario	34,88	38,40	37,10	34,76
Industria	74,52	77,72	73,02	77,60
Construción	49,77	57,93	48,22	57,97
Servizos	53,23	56,48	53,24	56,37
Produtividade aparente	*(prezos correntes, % G/E)*			
Total	93,34		93,66	
Sector primario	90,85		106,74	
Industria	95,88		94,09	
Construción	85,91		83,19	
Servizos	94,24		94,46	

(1) datos correxidos de efectos estacionais e de calendario (consulta: 30-03-2015)
Fonte: INE, *Contabilidad regional de España. Base 2010* e IGE, *Contas económicas trimestrais de Galicia. Base 2008*

1.2.15.

baixo da media estatal (11,05 euros e 12,67 euros, respectivamente).

• Mercado de traballo e produtividade

Tal como se analiza con máis detemento no capítulo 2 desta Memoria, a recuperación da actividade económica, cun incremento do PIB real do 0,4% no ano 2014, non repercute de forma contundente no mercado de traballo, agás no que respecta á redución do 3,1% na poboación parada estimada, así como no incremento do 0,5% da poboación afiliada á Seguridade Social. Fronte a esta melloría, no ano 2014 continúa o descenso da poboación ocupada, un 0,8% menos, e na poboación activa, un 1,3%.

Ao longo do exercicio 2014, a devandita recuperación da actividade económica non impide unha nova redución na taxa de ocupación. Esta sitúase no 42,1%, inferior en case tres puntos porcentuais á taxa de ocupación media do conxunto do Estado.

Tendo en conta a evolución do PIB (prezos correntes) e o emprego equivalente a tempo completo, a produtividade aparente do traballo, medida como o cociente entre estas dúas variables, volveu a medrar no 2014 en Galicia, fronte ao descenso de media en España. No conxunto da economía galega a medra foi dun 0,1%, fronte ao descenso do 0,3% da produtividade media española. A comunidade galega presenta incrementos da produtividade aparente exclusivamente no sector primario, fronte aos descensos na industria e construción e á estabilidade no sector servizos.

A produtividade aparente do factor traballo representa en Galicia o 93,66% da media estatal, tres décimas por riba da media do ano anterior. Como indica o **cadro 1.2.15.**, as produtividades aparentes do emprego de todos os sectores de Galicia, agás o sector